

LATVIJAS BANKA

Latvijas Bankas preses dienesta
INFORMĀCIJA PRESEI

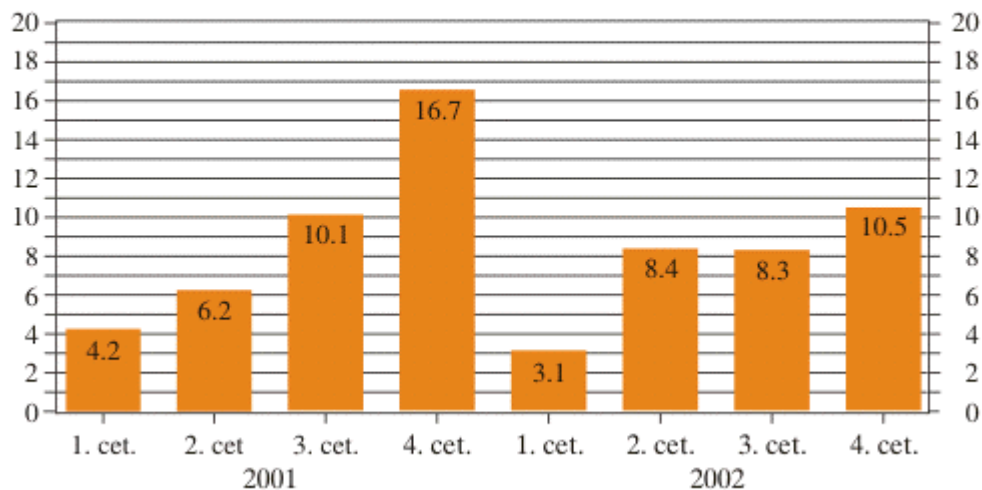
Rīgā 2003. gada 31. martā

Latvijas maksājumu bilance 2002. gada 4. ceturksnī un 2002. gadā

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo **2002. gada 4. ceturksnī** salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 68.2 milj. latu un bija 150.3 milj. latu jeb 10.5% no iekšzemes kopprodukta (2001. gada 4. ceturksnī, ietverot un neietverot kuģu iegādes izdevumus, – attiecīgi 16.7% un 10.8% no iekšzemes kopprodukta). Preču eksports pieauga par 21.5%, bet preču imports – par 3.0%, tāpēc preču negatīvā saldo attiecība pret iekšzemes kopproduktu būtiski samazinājās (no 25.8% 2001. gada 4. ceturksnī līdz 19.7% 2002. gada 4. ceturksnī).

TEKOŠĀ KONTA DEFICĪTS

(% no IKP)

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu preču eksports 4. ceturksnī pieauga par 18.5%, bet preču imports – par 15.6%. Eksports palielinājās uz visām ES valstīm (par 22.4%; līdz 60.9% no eksporta kopapjoma), lai gan tautsaimniecības attīstības temps Eiropā vēl aizvien bija lēns. Uz pārējām valstīm eksports pieauga par 16.2%, visvairāk – uz Igauniju, Lietuvu, ASV un Norvēģiju. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu eksports pieauga par 57.9 milj. latu (visvairāk – koksne un tās izstrādājumi un metāli un to izstrādājumi).

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās visu galveno importa preču grupu ievedums (par 96.1 milj. latu), visvairāk – mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, metālu un to izstrādājumu, ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas imports.

Pakalpojumu pozitīvais saldo, saglabājoties bažām, ka tranzīta nozares lejupslīde ietekmēs Latvijas tautsaimniecību un maksājumu bilanci, tomēr bija samērā augsts – salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu tas palielinājās par 6.0 milj. latu (līdz 75.3 milj. latu). Pakalpojumu eksporta kāpumu (par 7.9 milj. latu) noteica nerezidentiem sniegto braucienu un cita transporta klasifikācijā ietvertu pārvadājumu pakalpojumu apjoma pieaugums, turklāt sniegto dzelzceļa un autotransporta pārvadājumu pakalpojumu apjoma palielinājums kompensēja ar naftas un tās produktu tranzītu saistīto jūras transporta citu pakalpojumu apjoma kritumu.

Ienākumu pozitīvais saldo, palielinoties nerezidentu gūtajiem tiešo investīciju ienākumiem, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka (par 13.6 milj. latu). Lielākos tiešo investīciju ienākumus nerezidenti guva banku sektorā.

Savukārt kārtējo pārvedumu saldo salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 22.3 milj. latu, un to galvenokārt noteica lielāks privātpersonu saņemto pārvedumu apjoms.

Kapitāla un finanšu konta pozitīvais saldo bija 170.7 milj. latu (t.sk. ārvalstu tiešās investīcijas – 29.7 milj. latu). Latvijā tiešās investīcijas tika veiktas par 32.9 milj. latu, un no tām lielākā daļa (85.0%) tika ieguldītas uzņēmumu pašu kapitālā. Portfeļieguldījumu saldo bija negatīvs (28.2 milj. latu), jo galvenokārt pieauga rezidentu (banku) ieguldījumi OECD valstu obligācijās un parādzīmēs. Savukārt citu ieguldījumu saldo bija pozitīvs (163.1 milj. latu). Bankām galvenokārt piesaistot noguldījumus, citu ieguldījumu pasīvi pieauga par 328.0 milj. latu, bet, izvietojot līdzekļus īstermiņa noguldījumos, citu ieguldījumu aktīvi palielinājās par 164.9 milj. latu. Latvijas Bankas rezerves aktīvi 4. ceturksņa laikā gandrīz nemainījās (samazinājums – 2.3 milj. latu).

2002. gadā maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās par 57.5 milj. latu un bija 403.1 milj. latu jeb 7.8% no iekšzemes kopprodukta (2001. gadā, ietverot un neietverot kuģu iegādes izdevumus, – attiecīgi 9.6% un 7.9%). Preču, pakalpojumu un kārtējo pārvedumu eksports pieauga straujāk nekā imports. Preču un kārtējo pārvedumu saldo attiecība pret iekšzemes kopproduktu uzlabojās, bet pakalpojumu pozitīvā saldo attiecība pret iekšzemes kopproduktu nemainījās. Preču eksports salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 14.1%, lai gan tautsaimniecības izaugsmes temps Eiropā bija lēns, savukārt preču imports pieauga par 10.5%, atspoguļojot augsto iekšzemes pieprasījumu.

Preču eksporta kāpumu noteica koksnes un tās izstrādājumu, pārtikas rūpniecības produktu, metālu un to izstrādājumu, dažādu rūpniecības preču un mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu izveduma pieaugums.

Pieauga gandrīz visu nozīmīgāko preču grupu imports. Iepriekšējā gada līmeni nesasniedza vienīgi minerālo produktu ievedums. Visvairāk palielinājās mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, transportlīdzekļu, ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas, pārtikas rūpniecības produktu un metālu un to izstrādājumu imports.

Latvijas nozīmīgākās ārējās tirdzniecības partneres preču eksportā un importā bija ES valstis (attiecīgi 60.4% un 53.0% no kopapjoma). Eksports uz ES valstīm pieauga par 10.6%. Būtiski eksports palielinājās uz pārējām valstīm (par 16.8%). Latvijas nozīmīgākās partnervalstis eksportā bija Vācija, Lielbritānija, Zviedrija, Lietuva, Igaunija un Krievija, bet importā – Vācija, Lietuva, Krievija, Somija un Zviedrija.

Pakalpojumu pozitīvais saldo, palielinoties nerezidentiem sniegto pakalpojumu apjomam, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 26.0 milj. latu. Nerezidentiem sniegto braucienu pakalpojumu, gaisa transporta pārvadājumu pakalpojumu, dzelzceļa un autotransporta pārvadājumu pakalpojumu, kā arī citu pakalpojumu kāpums kompensēja naftas un tās produktu tranzīta samazinājuma radīto jūras transporta citu pakalpojumu un cauruļvadu transporta pakalpojumu ieņēmumu kritumu 2002. gadā.

Ienākumu saldo, strauji pieaugot nerezidentu tiešo investīciju ienākumiem un nerezidentu citu ieguldījumu ienākumiem Latvijā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu saruka par 39.6 milj. latu un kļuva negatīvs.

Turpretī kārtējo pārvedumu pozitīvais saldo, galvenokārt palielinoties privātpersonu saņemto pārvedumu apjomam, pieauga par 110.5 milj. latu.

2002. gadā Latvijā ieplūda gan ilgtermiņa, gan īstermiņa kapitāls. Tiešo investīciju pozitīvais saldo (240.4 milj. latu) sedza 59.6% no tekošā konta negatīvā saldo un bija līdzvērtīgs 4.6% no iekšzemes kopprodukta. Citu ieguldījumu veidā rezidenti (galvenokārt bankas noguldījumu un aizņēmumu veidā) piesaistīja 625.2 milj. latu. Citu ieguldījumu aktīvi, bankām veicot īstermiņa noguldījumus ārvalstīs, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 299.0 milj. latu, bet portfeļieguldījumu aktīvi – par 137.3 milj. latu. Rezerves aktīvi 2002. gadā gandrīz nemainījās.

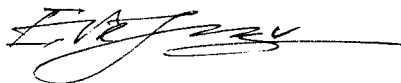
LATVIJAS MAKSĀJUMU BILANCE

(tūkst. latu)

Postenis	2002				
		I ¹	II ¹	III ¹	IV
TEKOŠAIS KONTS	-403120	-35948	-107277	-109634	-150262
Preces	-888433	-170130	-215409	-219908	-282985
Kredits (eksports)	1588232	348183	403748	418077	418224
Debets (imports)	-2476665	-518313	-619157	-637985	-701210
Pakalpojumi	337356	95335	95547	71170	75304
Kredits (eksports)	773241	185148	204199	197615	186279
Debets (imports)	-435885	-89813	-108652	-126445	-110975
Ienākumi	-11788	6536	-21800	-11562	15038
Kredits	178202	43219	42367	42529	50087
Debets	-189990	-36682	-64167	-54091	-35049
Kārtējie pārvedumi	159745	32311	34386	50666	42382
Kredits	330696	64510	71187	95173	99826
Debets	-170950	-32199	-36800	-44507	-57444
KAPITĀLA KONTS	10991	3676	2492	2221	2602
Kredits	15200	4382	3412	3878	3527
Debets	-4208	-706	-920	-1657	-926
FINANŠU KONTS	432288	45723	91868	126560	168138
Tiešās investīcijas	240440	68689	81242	60849	29660
Ārvalstīs	-5348	359	-2821	364	-3249
Latvijā	245788	68331	84063	60486	32908
Portfeljieguldījumi	-143301	-30708	-64387	-19968	-28238
Aktīvi (ieguldījumi ārvalstu vērtspapīros)	-137322	-30457	-64446	-14500	-27919
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	-1725	-13136	879	1061	9472
Parāda vērtspapīri	-135597	-17321	-65325	-15561	-37390
Obligācijas un parādzīmes	-166246	-26602	-75851	-25953	-37839
Naudas tirgus instrumenti	30649	9282	10527	10392	448
Pasīvi (ārvalstu ieguldījumi Latvijas vērtspapīros)	-5979	-251	59	-5468	-319
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	14761	20451	8129	-13745	-74
Parāda vērtspapīri	-20740	-20702	-8070	8278	-245
Obligācijas un parādzīmes	-19942	-19937	-8037	8278	-246
Naudas tirgus instrumenti	-798	-766	-33	0	1
Atvasinātie finanšu instrumenti	7981	-447	5017	2065	1346
Aktīvi	-4549	-2607	-6559	6739	-2122
Monetārās iestādes	-1725	799	-4689	4372	-2207
Valdība	0	0	0	0	0
Bankas	-2178	-2767	-1870	2367	93
Citi sektori	-647	-639	0	0	-8
Pasīvi	12530	2160	11576	-4674	3468
Monetārās iestādes	859	-1338	3139	-3270	2328
Valdība	0	0	0	0	0
Bankas	9565	2269	8437	-2169	1027
Citi sektori	2106	1229	0	765	113

Citi ieguldījumi	326189	-346	37649	125787	163099
Aktīvi (Latvijas aizdevumi ārvalstīm u.tml.)	-298965	-111902	-17666	-4458	-164938
Monētārās iestādes	-121	8	110	45	-283
Valdība	3952	1854	1208	902	-12
Bankas	-295446	-87935	-34665	8645	-181492
Citi sektori	-7351	-25829	15681	-14051	16848
Pasīvi (ārvalstu aizdevumi Latvijai u.tml.)	625154	111556	55315	130245	328038
Monētārās iestādes	-6856	4878	-5594	-4200	-1941
Valdība	-1908	-944	-1271	121	186
Bankas	601121	120540	50039	122228	308314
Citi sektori	32798	-12919	12141	12096	21479
REZERVES AKTĪVI	979	8535	32347	-42173	2271
NOVIRZE	-40160	-13451	12917	-19147	-20478

¹ Dati precizēti.

Edžus Vējiņš
Latvijas Bankas preses sekretārs

Tālr. 702 2288
Fakss 702 2429
edzus@bank.lv
www.bank.lv